

JÓZEF KOPORSKI

ur. 1925; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, okupacja niemiecka, getto, Żydzi, warunki życia, ulica Szeroka

Getto w Lublinie

[Kiedy] wracałem od babci, to za mną widziałem [idących] Żydów, z naprzeciwka [szło] dwóch gestapowców, a to była taka szarówka. Nie legitymowali ich, nie pytali tylko zastrzelili ich na moich oczach, przerażony wpadłem do domu [po tym wszystkim]. Straszne warunki [były w getcie], gęsto tych Żydów było, Szeroka to była [duża] ulica, calusieńki zapchany chodnik [był]. Siedzieli żebracy i handlarze na brzegu koło rynsztoka. To straszne wrażenia robiło. Żyd przy Żydzie i nie dali przejść łapali za ubrania i błagali o jakąś jałmużnę, o chleb czy o cokolwiek. Od Cyrulicznej widziałem dużo skulonych postaci które z głodu umarły, takie miały powykręcane ręce. [Po Szerokiej ulicy] szedłem, a tu przede mną patrzą, idą policjanci żydowscy, takie mieli pały dębowe, straszny tłok, a oni na prawo, na lewo wałą tymi dębowymi kołkami, żeby odgonić Żydów, odblokować drogę Niemcom. To był też straszny widok. [Do getta weszliśmy przez piwnice,] Wiem, że schodami w dół zeszliśmy do Kowalskiej i tam do jakiejś piwnicy weszliśmy. Wszystkie piwnice [w getcie] były zavalone towarami, mąka, cukier, bławatne materiały, skóry jakieś, bogactwo tam było. [Tylko] raz byłem w getcie, z [kolegą] Antkiem, którego rozstrzelali Niemcy. On poszedł załatwiać jakieś sprawy handlowe, nie powiedział mi co to było. On nawet był wykonawcą wyroków śmierci na Volksdeutschach. Broń mu przechowywałem w rezerwuarku od ubikacji, [później] przez okienko podawałem mu pistolet. Tam [przy Szerokiej] była olbrzymia bożnica żydowska. [Granicą getta ze] Śródmieściem [była Kowalska] i Lubartowska, szpital był pominięty. W ruinach getta to majątki wyciągali ludzie. Tam łapali Niemcy tych co znajdowali i naturalnie od razu ich rozstrzeliwali.

Data i miejsce nagrania	2012-02-15, Lublin
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman, Łukasz Kijek
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"